

## ОПТИМІЗАЦІЯ СТРУКТУРИ КАПІТАЛУ ПІДПРИЄМСТВА

Сітак І.Л., Хребтов М.І

*Національний технічний університет*

*«Харківський політехнічний інститут», м. Харків*

Визначення оптимальної структури капіталу є специфічним завданням для будь-якої компанії. Навіть тоді, коли компанії, що належать одній і тій самій галузі, часто мають значні розбіжності структури капіталу. Для оцінки структури власного капіталу підприємства і прийняття рішення про її оптимізацію необхідно розуміти, який етап розвитку переживає компанія в поточний момент. Найбільш динамічною є стадія розвитку і диверсифікації бізнесу, коли доводиться приймати рішення про інвестиції та їх джерела. Методи фінансового моделювання допомагають визначити, за рахунок якого джерела найвигідніше здійснити інвестиції в компанію.

Оптимальна структура капіталу відображає таке співвідношення використання власного та позикового капіталу, за якого забезпечується найбільш ефективний взаємозв'язок між коефіцієнтами рентабельності власного капіталу та коефіцієнтом фінансової стійкості підприємства, тобто максимізації його ринкової вартості.

Процес оптимізації структури капіталу здійснюється у такій послідовності.

1. Аналіз складу капіталу в динаміці за низку періодів (кварталів, років) та тенденцій зміни його структури, а також впливу, який вони здійснюють на фінансову стійкість та ефективність використання капіталу.

2. Оцінка основних факторів, що визначають структуру капіталу. До них належать:

- галузеві особливості операційної діяльності;
- стадія життєвого циклу підприємства;
- кон'юнктура фінансового ринку;
- рівень рентабельності операційної діяльності;
- податковий тиск на компанію;
- ступінь концентрації акціонерного капіталу.

3. Оптимізація структури капіталу за критерієм максимізації рівня фінансової рентабельності. Для таких розрахунків був обраний критерій, який найбільш повно відображає вплив ефективності сформованих джерел фінансування на збільшення доходності вкладених власниками коштів, тобто максимізації фінансової рентабельності. Також для проведення таких оптимізаційних розрахунків використовується механізм фінансового важеля.

Оптимальна структура капіталу являє собою таке співвідношення власних і позикових джерел, за якого максимізується ринкова вартість підприємства. Таким чином, управління структурою капіталу підприємства можна звести до таких трьох моментів, як: визначення загальної потреби в капіталі; оцінка вартості капіталу під час його запозичення з різних джерел фінансового ринку; оптимізація фінансової структури капіталу, тобто встановлення такого співвідношення його власних і позикових джерел, за якого забезпечується найбільш високий рівень фінансової стійкості підприємства.